

(สำเนา)

ด่วนมาก
ที่ น.๒๔๖/๒๕๙๐

คณะกรรมการกฤษฎีกา
ณ ศาลอุทธรณ์ (เดิม)

๒๘ เมษายน ๒๕๙๐

เรื่อง การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน

จาก เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

ถึง เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

หนังสือกรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ ๓๒๑๒/๒๕๙๐ ลงวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๙๐ ว่า กระทรวงมหาดไทยรายงานว่า เนื่องจากนายปรีดี พนมยงค์ สมาชิกสภาผู้แทน ได้ลาออกจากสมาชิกภาพเป็นเหตุให้ตำแหน่งสมาชิกว่างลง ซึ่งตามรัฐธรรมนูญจะต้องทำการเลือกตั้งสมาชิกขึ้นแทนภายในกำหนดเวลา ๙๐ วัน แต่ขณะนี้เรายังไม่มีกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้ง ก็ย่อมจะดำเนินการเลือกตั้งไม่ได้ ถ้าจะทำการเลือกตั้งในขณะที่สภายังไม่เปิดนี้ ก็จะต้องออกพระราชกำหนด แต่ถ้าวรเมื่อเปิดสภาแล้วเพื่อออกพระราชบัญญัติ ก็อาจไม่ทันกำหนดเวลาที่กฎหมายบังคับไว้ จึงหาวิธีว่าในการที่จะเลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภาผู้แทนดังกล่าวแล้ว จะมีทางทำได้ประการใด คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาลงมติให้ส่งปัญหานี้มาให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณา ความแจ้งอยู่แล้วนั้น

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๑) ได้พิจารณาปัญหานี้พร้อมด้วยผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (นายทวี แรงขำ) แล้ว มีความเห็นว่า เรื่องนี้จำเป็นต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๑ กล่าวคือจะต้องดำเนินการเลือกตั้งสมาชิกขึ้นแทนภายในกำหนดเวลา ๙๐ วัน และเพื่อที่จะดำเนินการเลือกตั้งให้ทันกำหนดเวลาดังกล่าว ก็จำเป็นต้องตรากฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งขึ้นใช้ไปพลางก่อน โดยทำเป็นพระราชบัญญัติบรรจข้อความเพียงสั้น ๆ ว่า ให้นำบทบัญญัติในพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๔๗๙ ทุกบทมาตรามาใช้บังคับในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน ส่วนข้อความตอนใดของพระราชบัญญัตินี้ที่ขัดแย้งกับรัฐธรรมนูญปัจจุบัน เช่นข้อห้ามเกี่ยวกับผู้อยู่ในฐานะเหนือการเมืองตามมาตรา ๑๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๗๕ เป็นต้น ก็ให้มีบทบัญญัติยกเว้นไว้ หรือถ้อยคำใดที่ไม่ตรงกับรัฐธรรมนูญปัจจุบัน ก็บัญญัติแก้ไขให้สอดคล้องกัน อีกประการหนึ่ง เพื่อแก้ข้อขัดข้องของกระทรวงมหาดไทยที่ว่าในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงเขต และตามนัยแห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งดังกล่าวแล้ว จะต้องประกาศเขตเลือกตั้งล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๖๐ วัน ซึ่งจะทำให้การเลือกตั้งดำเนินไปไม่ทันกำหนดเวลานั้น ก็มี

ทางที่จะบัญญัติได้ว่าให้ถือเอาเขตเลือกตั้งเดิมของสมาชิกที่ว่างลงเป็นเขตเลือกตั้ง เมื่อได้ตราพระราชบัญญัติชั่วคราวขึ้นตามนัยดังกล่าวนี้และได้ประกาศใช้เป็นกฎหมายแล้ว หากภายหลังได้จัดทำกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งฉบับถาวรขึ้นเสร็จแล้ว ก็ยกเลิกพระราชบัญญัติชั่วคราวนี้เสียได้

ทั้งนี้ ถ้าคณะรัฐมนตรีพิจารณาเห็นชอบด้วย ก็ขอได้โปรดแจ้งให้กระทรวงมหาดไทยดำเนินการร่างพระราชบัญญัติเสนอมานำนัยดังกล่าวข้างต้น เพื่อจะได้รับพิจารณาให้เสร็จทันสภาเปิดคราวนี้

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) ส. วินิจัยกุล

(นายเสริม วินิจัยกุล)

เลขาธิการ

คณะกรรมการกฤษฎีกา